

Protokół
z IX posiedzenia Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN
w dniu 19 maja 2022 roku

Posiedzenie Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury odbyło się w WARSZAWIE w Pałacu Staszica (ul. Nowy Świat 72, Sala E. Majewskiego, III piętro) w dniu 19 maja 2022 roku o godzinie 11.00. Protokołantem posiedzenia była prof. dr hab. Anna Wójcik.

Program posiedzenia

I. Część referatowa

ZWIERZĘTA W KULTURZE I SZTUCE

- dr Krzysztof Duda – Dyrektor Instytutu Zootechniki PIB w Krakowie.

Dyskusja

II. Część ogólna

1. Otwarcie posiedzenia i przyjęcie porządku dziennego.
2. Powołanie Komisji Skrutacyjnej.
3. Przyjęcie protokołu z VIII posiedzenia.
4. Przyznanie nagrody KNZiA.
5. Rekomendacje dydaktyczne z zakresu dobrostanu zwierząt.
6. Informacje przewodniczących Komisji i Zespołów.
7. Komunikaty.
8. Wolne głosy i wnioski.
9. Zamknięcie posiedzenia.

II. Część ogólna

Ad. 1. Otwarcie posiedzenia i przyjęcie porządku dziennego.

Spotkanie rozpoczął Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski, witając zebranych. Przewodniczący Komitetu zarządził sprawdzenie obecności na podstawie podpisanej listy obecności. Na posiedzeniu obecne były 23 osoby.

Następnie Przewodniczący przedstawił program IX posiedzenia Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN (kadencja 2020-2023). Zebrani uczcili minutą ciszy pamięć zmarłego kilka dni wcześniej prof. dr hab. Adama Kołataja z Instytutu Genetyki i Biotechnologii Zwierząt PAN w Jastrzębcu.

Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski pogratulował Pani dr hab. Monice Michalczuk, prof. SGGW organizacji dwóch konferencji W dniu 11 maja 2022 r. odbyła się I Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Studenci w Zootechnice i Akwakulturze – wyzwania i badania”, która jest inicjatywą mającą na celu stworzenie płaszczyzny pozwalającej na wymianę wiedzy i doświadczeń studentów kierunków studiów pokrewnych z zootechniką i akwakulturą. Konferencja odbyła się w formie on-line za pośrednictwem platformy MS Teams. Konferencję zorganizował Instytut Nauk o Zwierzętach Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz Koło Naukowe Hodowców Zwierząt Gospodarskich działające przy Wydziale Hodowli, Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt SGGW w Warszawie we współpracy z Polskim Towarzystwem Zootechnicznym im. Michała Oczapowskiego. Patronat Honorowy Konferencji objął Prorektor ds. Dydaktyki prof. dr hab. Jarosław Gołębiowski, natomiast patronatu merytorycznego udzielił Komitet Nauk

Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk oraz Stowarzyszenie Wiedzy Drobiarskiej PB WPSA. Patronatu udzielili także Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego, Polski Związek Hodowców Koni, Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka, natomiast patronat medialny udzielony został przez: Przegląd Hodowlany, Polskie Drobiarstwo, Trzoda Chlewna, Farmer.pl, Fauna & Flora, Hodowca i Jeździec.

W dniu 12 maja 2022 r. odbyły się WARSZTATY DLA DOKTORANTÓW pod tytułem „Badania naukowe w czasie pandemii” dające możliwość poszerzenia wiedzy o prowadzeniu badań naukowych przez młodych badaczy z różnych uczelni w kraju. Organizatorem wydarzenia był Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN we współpracy z Instytutem Nauk o Zwierzętach SGGW w Warszawie. Patronat nad wydarzeniem objął JM Rektor SGGW Prof. dr hab. Michał Zasada. Patronatu merytorycznego udzielili również Prof. dr hab. Anna Wójcik z Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego im. Michała Oczapowskiego, Prof. dr hab. Krzysztof Kozłowski z Polskiego Oddziału Światowego Stowarzyszenia Wiedzy Drobiarskiej PB WPSA oraz dr inż. Marta Gajewska z Polskiego Towarzystwa Nauk o Zwierzętach Laboratoryjnych PolLASA. WARSZTATY odbyły się on-line za pośrednictwem platformy MS Teams. Wśród wykładowców byli członkowie Komitetu: prof. dr hab. Sylwester Świątkiewicz i prof. dr hab. Marek Łukaszewicz.

Przewodniczący poinformował zebranych, że w dniu 18 maja 2022 roku w Lublinie odbyła się Uroczystość nadania tytułu honorowego profesora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie Panu prof. dr. hab. Zbigniewowi Jaworskiemu z Wydziału Bioinżynierii Zwierząt Uniwersytetu Warmińsko-mazurskiego w Olsztynie. Przewodniczący pogratulował Panu profesorowi Zbigniewowi Jaworskiemu tego zaszczytnego tytułu oraz pogratulował Pani Dziekan Wydziału Wydział Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr hab. Brygidzie Ślaskiej za znakomicie zorganizowaną i przeprowadzoną uroczystość.

Ad. 2. Powołanie Komisji Skrutacyjnej

Przystąpiono do wyboru Komisji Skrutacyjnej – Przewodniczący zaproponował następujące osoby: prof. dr hab. Dorotę Kowalską, dr. hab. Aldonę Kawęcką, prof. IZ i dr hab. Agnieszkę Tórz, prof. ZUT. Skład Komisji został przyjęty przez aklamację.

Ad. 3. Przyjęcie protokołu z ósmego posiedzenia

Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski zarządził głosowanie jawne w sprawie przyjęcia protokołu z ósmego posiedzenia plenarnego Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN (kadencja 2020-2023) z dnia 24 lutego 2022 r. W wyniku głosowania jawnego przez aklamację przyjęto protokół z ósmego posiedzenia plenarnego Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN.

4. Przyznanie nagrody KNZiA.

Rozstrzygnięcie konkursu o Nagrodę KNZiA przedstawiła prof. dr hab. Krystyna Demska-Zakęś. Pani Profesor przedstawiła regulamin konkursu o Nagrodę KNZiA oraz cztery zgłoszone wnioski.

Osiągnięcia naukowe zgłoszone do nagrody KNZiA

Lp.	Tytuł osiągnięcia	Charakterystyka osiągnięcia	Skład Zespołu
1.	<p>Opracowanie wystandaryzowanej metody kriokonserwacji nasienia ryb</p> <p>Zgłaszający: Członkowie KNZiA (T. Ostaszewska, W. Sobotka, M. Szumacher, M. Świtonski, D. Tomaszewska-Zaremba)</p>	<p>- publikacje naukowe - 10</p> <p>- przeprowadzone wdrożenia – 1</p>	<p>Ciereszko A., Judycka S., Nynca J., Dietrich M., Żarski D., Liszewska E.</p>
2.	<p>Opracowanie nowej metody oznaczania zawartości kwasu orotowego w mleku owczym i krowim w celu dokładniejszego określenia prozdrowotnych walorów mleka</p> <p>Zgłaszający: Rada Naukowa Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego Polskiej Akademii Nauk</p>	<p>- publikacje naukowe - 3</p> <p>- zgłoszenie patentowe - 1</p>	<p>Molik E., Flis Z., Czauderna M., Białek M.</p>
3.	<p>Podręcznik akademicki pt. „Hodowla, chów i użytkowanie kóz”</p> <p>Zgłaszający: Rada Naukowa Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu</p>	<p>- podręcznik akademicki (wyd. III)</p>	<p>Bagnicka E., Kaba J., Kowalski Z.M., Łukaszewicz M., Niżnikowski R., Szwaczkowski T., Ślósarz P., Świtoński M., Wójtowski J.A.</p>
4	<p>Antyoksydacyjne i immunostymulujące oddziaływanie zróżnicowanych poziomów i wzajemnego stosunku lizyny, argininy i metioniny w mieszankach dla indyków rzeźnych</p> <p>Zgłaszający: Rada Naukowa Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie</p>	<p>- publikacje naukowe - 9</p> <p>- przeprowadzone wdrożenia – 2</p>	<p>Mikulski D., Ognik K., Konieczka P., Krauze M., Stępniewska A., Cholewińska E., Tykałowski B., Zduńczyk Z., Juśkiewicz J.</p>

Po analizie otrzymanych wniosków, dwa z nich charakteryzowały się wybitnymi walorami poznawczymi oraz dużym potencjałem wdrożeniowym:

1. Antyoksydacyjne i immunostymulujące oddziaływanie zróżnicowanych poziomów i wzajemnego stosunku lizyny, argininy i metioniny w mieszankach dla indyków rzeźnych.

2. Opracowanie wystandaryzowanej metody kriokonserwacji nasienia ryb.

Dlatego Komisja ds. Nagrody Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury wnioskuje o przyznanie:

1. Nagrody Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury dla Zespołu w składzie: prof. dr hab. Dariusz Mikulski, prof. dr hab. Katarzyna Ognik, dr hab. Paweł Konieczka, dr hab. Magdalena Krauze, dr Anna Stępniewska, dr Ewelina Cholewińska, dr Bartłomiej Tykałowski, prof. dr hab. Zenon Zduńczyk, prof. dr hab. Jerzy Juśkiewicz za osiągnięcie naukowe: Antyoksydacyjne i immunostymulujące oddziaływanie zróżnicowanych poziomów i wzajemnego stosunku lizyny, argininy i metioniny w mieszankach dla indyków rzeźnych.

2. Wyróżnienia Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury dla Zespołu w składzie: prof. dr hab. Andrzej Ciereszko, dr Sylwia Judycka, dr hab. Joanna Nynca, dr hab. Mariola Dietrich, dr hab. Daniel Żarski D., mgr inż. Ewa Liszewska za osiągnięcie naukowe: Opracowanie wystandaryzowanej metody kriokonserwacji nasienia ryb.

Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski podziękował Pani Profesor Demskiej-Zakęś za przedstawienie ustaleń Komisji i zarządził głosowanie nr 1 w sprawie przyznania nagrody Komitetu za osiągnięcie „Antyoksydacyjne i immunostymulujące oddziaływanie zróżnicowanych poziomów i wzajemnego stosunku lizyny, argininy i metioniny w mieszankach dla indyków rzeźnych”. Liczba osób uprawnionych do głosowania wynosiła 45 osoby. Głosowanie w trybie niejawnym, wymagało quorum, które wynosiło 23 osoby i zostało osiągnięte. Liczba oddanych głosów wyniosła: 23. Tryb wyboru: zwykła większość głosów. Wynik głosowania: TAK – 22 głosy; NIE – 1; WSTRZYMUJĘ SIĘ – 0.

Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski zarządził głosowanie nr 2 w sprawie przyznania wyróżnienia Komitetu za osiągnięcie „Opracowanie wystandaryzowanej metody kriokonserwacji nasienia ryb”. Liczba osób uprawnionych do głosowania wynosiła 45 osoby. Głosowanie w trybie niejawnym, wymagało quorum, które wynosiło 23 osoby i zostało osiągnięte. Liczba oddanych głosów wyniosła: 23. Tryb wyboru: zwykła większość głosów. Wynik głosowania: TAK – 22 głosy; NIE – 1; WSTRZYMUJĘ SIĘ – 0.

Nagrodę Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk w 2022 roku uzyskało osiągnięcie naukowe „Antyoksydacyjne i immunostymulujące oddziaływanie zróżnicowanych poziomów i wzajemnego stosunku lizyny, argininy i metioniny w mieszankach dla indyków rzeźnych” (autorzy: prof. dr hab. Dariusz Mikulski, prof. dr hab. Katarzyna Ognik, dr hab. Paweł Konieczka, dr hab. Magdalena Krauze, dr Anna Stępniewska, dr Ewelina Cholewińska, dr Bartłomiej Tykałowski, prof. dr hab. Zenon Zduńczyk, prof. dr hab. Jerzy Juśkiewicz).

Natomiast Wyróżnienia Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury uzyskało osiągnięcie naukowe „Opracowanie wystandaryzowanej metody kriokonserwacji nasienia ryb” (autorzy: prof. dr hab. Andrzej Ciereszko, dr Sylwia Judycka, dr hab. Joanna Nynca, dr hab. Mariola Dietrich, dr hab. Daniel Żarski D., mgr inż. Ewa Liszewska).

Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski pogratulował nagrodzonym i wyróżnionym oraz złożył życzenia kolejnych sukcesów naukowych. Ponadto poinformował, że uroczyste wręczenie nagrody i wyróżnienia planowane jest na plenarnym posiedzeniu Komitetu w dniu 13 października 2022r. w Pałacu S. Staszica w Warszawie. Jednocześnie przypomniał, że zgodnie z Regulaminem

Nagrody KNZiA, laureaci zobowiązani są do wygłoszenia referatu prezentującego osiągnięcie na posiedzeniu plenarnym Komitetu.

5. Rekomendacje dydaktyczne z zakresu dobrostanu zwierząt

Pani prof. dr hab. Bogumiła Pilarczyk, Przewodnicząca Komisji Dobrostanu Zwierząt i Jakości Produktów Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk przedstawiła propozycje ujednoliconego programu nauczania przedmiotu Dobrostan zwierząt.

REKOMENDACJA W SPRAWIE OBLIGATORYJNEGO PROGRAMU NAUCZANIA PRZEDMIOTU DOBROSTANU ZWIERZĄT DLA STUDENTÓW ZOOTECHNIKI I KIERUNKÓW POKREWNYCH

Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk rekomenduje wprowadzenie przedstawionego w załączniku 1 ujednoliconego obligatoryjnego programu nauczania przedmiotu *Dobrostan zwierząt* na studiach I stopnia w wymiarze minimum 30 godzin (15 godz. wykładów, 15 godz. ćwiczeń) dla studentów zootechniki i kierunków pokrewnych. Celem jest ujednolicenie wiedzy i kompetencji absolwentów tych kierunków, z zakresu dobrostanu zwierząt oraz jego praktycznych aspektów bez względu na miejsce ukończenia studiów.

Obecnie istnieje potrzeba kompleksowej edukacji, która zapewni właściwe zasady postępowania ze zwierzętami. W niektórych polskich uczelniach zagadnienia dobrostanu zwierząt są obecne w treściach innych przedmiotów, co implikuje ich fragmentaryczność. Stąd istnieje potrzeba utworzenia odrębnego przedmiotu, analogicznie jak to ma miejsce w przypadku żywienia zwierząt, genetyki czy metod hodowli.

Jednocześnie będzie to forma promowania zootechniki i kierunków pokrewnych jako przyjaznych zwierzętom i środowisku. Przyszli hodowcy i farmerzy będą postrzegani jako osoby dbające o prawa zwierząt. Będzie to także dodatkowy argument w toczących się debatach na temat dobrostanu zwierząt i przestrzegania najwyższych standardów w tym zakresie. Biorąc pod uwagę aktualne trendy dotyczące dobrostanu zwierząt, preferencje konsumentów, zmieniający się stosunek człowieka do zwierząt oraz środowiska nasuwa się konieczność wprowadzenia jednolitego programu nauczania przedmiotu *dobrostan zwierząt*.

Załącznik 1. Propozycja ujednoliconego programu nauczania przedmiotu „Dobrostan zwierząt”, wymiar 30 godzin (15W i 15Ć).

Wykłady:

1. Aspekty prawne i etyczne dobrostanu zwierząt. Sposoby traktowania zwierząt w zależności od religii, filozofii i poziomu cywilizacji. Definicje dobrostanu, homeostazy, adaptacji. Zasady 5 wolności i możliwości jej praktycznej realizacji.
2. Znaczenie dobrostanu zwierząt w chowie i hodowli zwierząt. Kryteria i metody oceny dobrostanu zwierząt.
3. Podstawowe zobowiązania rolników dotyczące ochrony i behawioryzmu zwierząt gospodarskich. Zakres zobowiązań i norm dotyczących ochrony bydła, trzody chlewnej oraz drobiu.
4. Standardy utrzymania i dobrostan zwierząt gospodarskich.
5. Problemy dobrostanu zwierząt wolno żyjących (odłów, relokacja, transport). Dobrostan danieli i jeleni w chowie fermowym. Dobrostan zwierząt w ogrodach zoologicznych.
6. Dobrostan zwierząt towarzyszących i egzotycznych.

7. Dobrostanu zwierząt doświadczalnych i laboratoryjnych i jego wpływ na wyniki doświadczeń.
8. Dobrostan zwierząt w czasie transportu.

Ćwiczenia:

1. Główne problemy dobrostanu przeżuwaczy. Wady i zalety systemów utrzymania zwierząt.
2. Główne problemy dobrostanu w chowie trzody chlewnej. Wady i zalety systemów utrzymania zwierząt.
3. Główne problemy dobrostanu w chowie drobiu. Wady i zalety systemów utrzymania zwierząt.
4. Główne problemy dobrostanu w chowie zwierząt futerkowych. Wady i zalety systemów utrzymania zwierząt.
5. Główne problemy dobrostanu w chowie fermowym danieli i jeleni.
6. Ocena poziomu dobrostanu zwierząt gospodarskich w wybranej fermie.
7. Główne problemy dobrostanu zwierząt domowych oraz ryb.

W dyskusji głos zabrali: prof. dr hab. Ewa Łukaszewicz, prof. dr hab. Krystyna Demska-Zakęś, prof. dr hab. Jacek Skomiał, prof. dr hab. Krystyna Kozięc, prof. dr hab. Zofia Sokołowicz, prof. dr hab. Zdzisław Zakęś, prof. dr hab. Stanisław Kondracki, prof. dr hab. Wiesław Skrzypczak, prof. dr hab. Brygida Ślaska. W wyniku przeprowadzonej dyskusji zaproponowano aby w rekomendacji były podane proponowane zagadnienia do realizowane w ramach tego przedmiotu:

Treści wykładów:

Aspekty prawne i etyczne dobrostanu zwierząt. Sposoby traktowania zwierząt w zależności od religii, filozofii i poziomu cywilizacji. Definicje dobrostanu, homeostazy, adaptacji. Zasady 5 wolności i możliwości jej praktycznej realizacji. Znaczenie dobrostanu zwierząt w chowie i hodowli zwierząt. Kryteria i metody oceny dobrostanu zwierząt. Podstawowe zobowiązania rolników dotyczące ochrony i behawioryzmu zwierząt. Zakres zobowiązań i norm dotyczących ochrony zwierząt. Standardy utrzymania i dobrostan zwierząt. Problemy dobrostanu zwierząt. Dobrostan zwierząt w czasie transportu. Problemy dobrostanu w akwakulturze.

Treści ćwiczenia:

Główne problemy dobrostanu zwierząt. Wady i zalety systemów utrzymania zwierząt.

Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski zarządził głosowanie nr 3 w sprawie rekomendacji w sprawie obligatoryjnego programu nauczania przedmiotu dobrostanu zwierząt dla studentów zootechniki i kierunków pokrewnych. Liczba osób uprawnionych do głosowania wynosiła 45 osoby. Głosowanie w trybie jawnym, wymagało quorum, które wynosiło 23 osoby i zostało osiągnięte. Liczba oddanych głosów wyniosła: 23. Tryb wyboru: zwykła większość głosów. Wynik głosowania: TAK – 23 głosy; NIE – 0; WSTRZYMUJĘ SIĘ – 0.

Ad. 6 - 7. Informacje przewodniczących Komisji i Zespołów oraz komunikaty.

Przewodniczący KNZiA prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski poinformował o przygotowywanej ocenie Komitetu za okres dwuletni, który należy złożyć do 30 czerwca 2022 roku.

Następnie ponownie zaprosił członków Komitetu do uczestnictwa w Seminarium nt. ROLNICTWA REGENARYCYJNEGO, które odbędzie się 25 maja, godz. 11.00, Pałac Staszica (forma hybrydowa).

Pan prof. dr hab. Roman Niżnikowski serdecznie zaprosił do udziału oraz poinformował członków KNZiA o stanie przygotowań do III Kongresu Zootechniki Polskiej. Kongres odbędzie się w Warszawie w dniach 9-10 czerwca 2022 roku w Centrum Kongresowym BOSS. Organizatorami Kongresu jest Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury oraz Polskie Towarzystwo Zootechniczne.

Jednocześnie krótko przybliżył członkom Komitetu historię Pałacu Staszica, w którym nasz Komitet miał po raz pierwszy posiedzenie plenarne.

Pani prof. dr hab. Bogumiła Pilarczyk poinformowała o funkcjonowaniu strony KNZiA na portalu społecznościowym Facebook i poprosiła o systematyczne przysyłanie informacji do zamieszczania na tej stronie.

Przewodniczący KNZiA prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski poinformował, że planowane są webinaria przygotowane we współpracy z Komitetem Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu:

- czerwiec – DOBROSTAN ZWIERZĄT GOSPODARSKICH,
- wrzesień – DOBROSTAN ZWIERZĄT TOWARZYSZĄCYCH,
- grudzień – EKSPERYMENTY NA ZWIERZĘTACH,

Ponadto Przewodniczący poinformował, że Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN otrzymał od Przewodniczącego Rady Narodowego Centrum Nauki prof. dr. hab. Jacka Kuźnickiego, negatywną odpowiedź na nasze pismo z dnia 8 lutego 2022 w sprawie utworzenia odrębnego panelu NCN do oceny projektów z tej dziedziny.

Ostatnia sprawą poruszoną na posiedzeniu był stan przygotowań do wydania Raportów KNZiA.

Ad. 8. Wolne głosy i wnioski

Następne posiedzenie plenarne KNZiA odbędzie się 13 października 2022 r.

Ad. 9. Zamknięcie posiedzenia.

Na zakończenie spotkania Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski podziękował Członkom Komitetu za udział w posiedzeniu oraz życzył dalszej owocnej pracy.

Na tym zakończyło się posiedzenie plenarne.

Sekretarz Naukowy KNZiA PAN

Prof. dr hab. Anna Wójcik

Przewodniczący KNZiA PAN

Prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski

Warszawa, 19 maja 2022